

В.П. БАБЕНКО, С.В. КЛЕПІКОВА

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ ПАТ «КОМПЛЕКСНИЙ БЕЗЛЮДІВСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»

Наведено визначення дебіторської заборгованості та її значення у ефективному функціонуванні підприємства. Ураховуючи основні етапи проведення комплексного аналізу дебіторської заборгованості, розроблено організаційно економічну модель аналізу дебіторської заборгованості для підприємства, в якій визначено склад і структуру дебіторської заборгованості, аналіз відхилень та тенденцій у змінах у статтях дебіторської заборгованості за встановлений період. Констатовано, що під час прийняття управлінських рішень щодо управління дебіторською заборгованістю слід враховувати всі чинники та причини, які впливають на її виникнення. Проведена оцінка величини, структури та динаміки дебіторської заборгованості на прикладі даних фінансової звітності підприємства харчової промисловості. Для визначення здатності розраховуватися з кредиторами за рахунок дебіторської заборгованості розрахований коефіцієнт її співвідношення з кредиторською заборгованістю. Визначено важливість здійснення постійного контролю і моніторингу коштів у розрахунках з дебіторами, а також вплив дебіторської заборгованості на показники фінансового стану підприємств – ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість, конкурентоспроможність тощо. Розглянуто різні думки науковців-фахівців щодо моделей управління дебіторською заборгованістю для збільшення ефективності функціонування суб'єкта господарювання. Запропоновано з метою підвищення оборотності оборотних коштів, попередження отримання збитків від прострочених і безнадійних дебіторських заборгованостей, а також покриття втрат від несвоечасного їх повернення удосконалення системи управління дебіторською заборгованістю на підприємствах шляхом використання інкасації: надання знижок за швидку оплату продукції; факторингу – продажу дебіторської заборгованості; штрафних санкцій за прострочення платежів. Вказані необхідні правила для досягнення оптимального розміру дебіторської заборгованості.

Ключові слова: дебіторська заборгованість; зобов'язання; кредиторська заборгованість; коефіцієнти дебіторської заборгованості; управління; факторинг.

В.П. БАБЕНКО, С.В. КЛЕПІКОВА

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА ДЕБИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ ПАО «КОМПЛЕКСНЫЙ БЕЗЛЮДОВСКИЙ МЯСОКОМБИНАТ»

Приведены определения дебиторской задолженности и ее значение в эффективном функционировании предприятия. Учитывая основные этапы проведения комплексного анализа дебиторской задолженности, разработана организационно экономическая модель анализа дебиторской задолженности на предприятии, в которой определены состав и структуру дебиторской задолженности, анализ отклонений и тенденций в изменениях в статьях дебиторской задолженности за установленный период. Констатировано, что при принятии управленческих решений по управлению дебиторской задолженностью следует учитывать все факторы и причины, которые влияют на ее возникновение. Проведена оценка величины, структуры и динамики дебиторской задолженности на примере данных финансовой отчетности предприятия пищевой промышленности. Для определения способности рассчитываться с кредиторами за счет дебиторской задолженности рассчитан коэффициент ее соотношения с кредиторской задолженностью. Определена важность осуществления постоянного контроля и мониторинга средств в расчетах с дебиторами, а также влияние дебиторской задолженности на показатели финансового состояния предприятий - ликвидность, платежеспособность, финансовую устойчивость, конкурентоспособность и т.д. Рассмотрены различные мнения ученых-специалистов в отношении моделей управления дебиторской задолженностью для увеличения эффективности функционирования предприятия. Предложено с целью повышения оборачиваемости оборотных средств, предупреждение получения убытков от просроченных и безнадежных дебиторских задолженностей, а также покрытия потерь от несвоевременного их возвращения совершенствования системы управления дебиторской задолженностью на предприятиях путем использования инкассации: предоставление скидок за быструю оплату продукции; факторинга - продажи дебиторской задолженности; штрафных санкций за просрочку платежей. Указанные необходимые правила для достижения оптимального размера дебиторской задолженности.

Ключевые слова: дебиторская задолженность; обязательства; кредиторская задолженность; коэффициенты дебиторской задолженности; управление; факторинг.

V.P. BABENKO, S.V. KLEPIKOVA

ANALYSIS AND EVALUATION OF RECEIVABLES PJSC "COMPLEX BEZLYUDOVSKY MEAT-PACKING PLANT"

The definition of receivables and its importance in the effective functioning of the enterprise is given. Taking into account the main stages of conducting a comprehensive analysis of receivables, developed an organizational and economic model of receivables analysis for the company, which defines the composition and structure of receivables, analysis of deviations and trends in changes in receivables for the period. It is stated that when making management decisions on the management of receivables should take into account all the factors and reasons that affect its occurrence. An assessment of the size, structure and dynamics of receivables on the example of the financial statements of the food industry were performed. To determine the ability to settle with creditors at the expense of receivables, the ratio of its ratio to accounts payable is calculated. The importance of constant control and monitoring of funds in settlements with debtors was determined, as well as the impact of receivables on the financial condition of enterprises - liquidity, solvency, financial stability, competitiveness and more. Different opinions of specialists on receivables management models to increase the efficiency of the business entity are considered. It is proposed to improve the turnover of working capital, prevent losses from overdue and bad receivables, as well as to cover losses from their late return, improve the management of receivables in enterprises through the use of collection: providing discounts for quick payment for products; factoring - sale of receivables; penalties for late payments. The necessary rules for achieving the optimal amount of receivables are indicated.

Keywords: receivables; obligations; accounts payable; accounts payable ratios; management; factoring.

Сьогодні, як і завжди, велику увагу необхідно приділяти вдосконаленню управління дебіторською заборгованістю підприємства. Адже раціональна організація контролю за дебіторською заборгованістю

сприяє збільшенню періоду оплати, що спричиняє збільшення кількості оборотного капіталу, а отже поліпшує фінансовий стан підприємства. При цьому слід пам'ятати, що політика управління дебіторською заборгованістю є одночасно складовою не лише фінансової, а й маркетингової стратегії підприємства. Адже шляхом пом'якшення умов розрахунків з покупцями продукції можна розширити обсяги її реалізації і тим самим збільшити доходи і прибутки від основної діяльності.

Питання щодо аналізу, оцінки та вдосконалення управління дебіторською заборгованістю підприємства досліджували у своїх працях ряд таких науковців: Бутинець Ф.Ф., Стоун Д., Дубровська Є.В., Кужельник М.В., Лисенко Д.В., Бланк І.А. та інші.

Незважаючи на широкий спектр охоплених дослідженнями питань і надалі залишаються питання, що потребують подальшого дослідження: шляхи вдосконалення управління дебіторською заборгованістю та її аналіз.

Розкриттю сутності поняття «Дебіторська заборгованість» присвячені не тільки наукові роботи вчених, до речі кожен з яких дає своє визначення поняттю, а також і нормативні акти, серед яких основним є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість». Згідно якого, Дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Необхідно відзначити, що сучасне трактування поняття «Дебіторська заборгованість» виникло у VIII ст. н. е., коли Е. Деграндж і Дж. Дзаппа почали розглядати дебіторську заборгованість як один із показників, який характеризує фінансовий стан підприємств, а також є показником платоспроможності й виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами [1, с. 78].

Д. Стоун вважає, що дебіторська заборгованість – це сума боргів, які винні підприємству юридичні або фізичні особи та які виникли у результаті господарських взаємовідносин з ними [2].

Для будь-якого підприємства дебіторська заборгованість має важливе значення, тому що за своїм змістом вона є інструментом кредитування дебітора за отримані ним товари, надані роботи чи послуги на безвідсотковій основі.

Розмір дебіторської заборгованості залежить від обсягу продажів, умов розрахунку з покупцями (передоплати, наступної оплати), періоду відстрочки платежу, платіжної дисципліни покупців, організації контролю за станом дебіторської роботи і претензійної роботи на підприємстві.

Різне збільшення дебіторської заборгованості та її частки в оборотних активах може свідчити про необачну кредитну політику підприємства стосовно покупців або про збільшення обсягу продажів, або про неплатоспроможність і банкрутство частини покупців [3].

В табл. 1 наведено причини виникнення та збільшення дебіторської заборгованості [4].

Аналіз дебіторської заборгованості підприємства дає можливість визначити основні завдання політики управління нею і оцінює величину доходів, які можна

отримати у вигляді штрафів, пені, неустойок від дебіторів, які затримали оплату.

Таблиця 1 – Фактори, які впливають на виникнення та збільшення дебіторської заборгованості

Зовнішні фактори	Внутрішні фактори
– стан економіки країни;	– обсяги реалізації продукції;
– політика влади щодо розвитку галузі у якій працює підприємство;	– особливості маркетингової та кредитної політики підприємства;
– інфляція,	– рівень кваліфікації менеджерів;
– стабільність курсу національної валюти;	– забезпечення дебіторської заборгованості;
– рівень розвитку ринку підприємства;	– стан контролю за дебіторською заборгованістю підприємства;
– податкова система і зміни у законодавстві.	– конкурентоспроможність продукції.

Аналіз дебіторської заборгованості на підприємствах охоплює п'ять основних етапів, які функціонально пов'язані один з одним [5].

На першому етапі визначаються об'єкт, мета та завдання аналізу. У даному разі об'єкт дослідження – дебіторська заборгованість. Метою аналізу є визначення повноти, своєчасності та правильності здійснення підприємством операцій із дебіторами, якістю дебіторської заборгованості по узагальнюючих і часткових показниках, виявлення чинників, а також установлення причин їх зміни.

На другому етапі аналізу дебіторської заборгованості підприємства збирають і опрацьовують джерела інформації. Ними є Баланс підприємства, Звіт про фінансові результати та Примітки до річної фінансової звітності, а для внутрішнього аналізу також застосовуються відомості аналітичного обліку.

Третій етап комплексного аналізу дебіторської заборгованості найбільш об'ємний і трудомісткий, адже існує дуже багато методів аналізу заборгованості, які містять певні показники та коефіцієнти. Так, за даними бухгалтерської звітності (ф. 1, ф. 2) можна визначити цілу низку показників, що характеризують стан дебіторської заборгованості.

У процесі аналізу потрібно вивчати динаміку дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання. Але слід пам'ятати, що зростання дебіторської заборгованості не є виключно негативним явищем, а скорочення – позитивним. Адже дебіторська заборгованість може збільшуватися через збільшення обсягів продажів, а зменшуватися через зниження обсягів відвантаження продукції [6]. Отже, динаміку зміни дебіторської заборгованості необхідно відстежувати, зіставляючи з динамікою виручки від реалізації.

На четвертому етапі аналізу дебіторської заборгованості результати досліджень необхідно узагальнити та систематизувати, сформувати відповідні висновки щодо стану дебіторської заборгованості на підприємстві.

На завершальному етапі слід прийняти управлінські рішення, які будуть сприяти підвищенню

ефективності господарської діяльності підприємства і зниженню ризику неповернення боргів.

Проведемо аналіз дебіторської заборгованості на ПАТ «Комплексний Безлюдівський м'ясокомбінат».

У табл. 2 наведені дані щодо динаміки виручки від продажу та дебіторської заборгованості ПАТ «Комплексний Безлюдівський м'ясокомбінат».

Таблиця 2 – Аналіз динаміки виручки від реалізації продукції та дебіторської заборгованості

Найменування	Роки		
	2017	2018	2019
Виручка від реалізації, тис. грн	159099	159081	211308
Дебіторська заборгованість, тис. грн	23642	23818	53646
Темп зростання виручки, %	126,9	99,9	132,8
Темп зростання дебіторської заборгованості, %	117,6	100,7	225,2

Як ми можемо побачити у 2017–2018 роках спостерігалися позитивні тенденції, адже темп зростання дебіторської заборгованості був меншим або дорівнював темпу зростання виручки. Але в 2019 р. спостерігаються вже негативні зміни – темп зростання дебіторської заборгованості більший від темпа зростання виручки на 92,4 %, що свідчить про те, що зростання дебіторської заборгованості було викликано її неефективним керуванням.

Далі проведемо аналіз дебіторської заборгованості більш детально – за окремими статтями (табл. 3).

На рис. 1 зображена структура дебіторської заборгованості за статтями.

За результатами з табл. 3 можна зробити наступні висновки. В 2017 та 2018 роках дебіторська заборгованість залишалася на одному рівні, спостерігалися зміни в її структурі: в 2018 році з'явилася інша дебіторська заборгованість, дебіторська заборгованість за розрахунками зменшилася на 49,8 %. В 2019 році помітне погіршення ситуації. Загальна дебіторська заборгованість збільшилася на 125 % в порівнянні з 2018 роком. Збільшення відбулося за рахунок збільшення частки дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги на 207,9 %. Зросла частина дебіторської заборгованості у поточних активах, що свідчить про зниження їх ліквідності, та її частки у виручці.

Таблиця 3. Аналіз дебіторської заборгованості ПАТ «Комплексний Безлюдівський м'ясокомбінат»

Найменування	Роки			Зміна у %		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ДЗ, тис. грн	23642	23818	53646	17,6	0,8	125
1. За товари, роботи, послуги	13365	14747	45406	6,3	10,3	207,9
2. За розрахунками:	10277	5163	3546	36,4	-49,8	-31,3
за виданими авансами	3676	4349	1835	-31,1	18,3	-58,8
з бюджетом	6601	814	1711	189,5	-87,7	110,2
3. Інша поточна ДЗ	0	3908	4694	0	3908	20,1
Частка ДЗ, %:						
в загальній сумі поточних активів	40,5	36,8	42,3	-24,2	-3,8	5,5
у виручці	14,9	15	25,4	-1,2	0,1	10,4

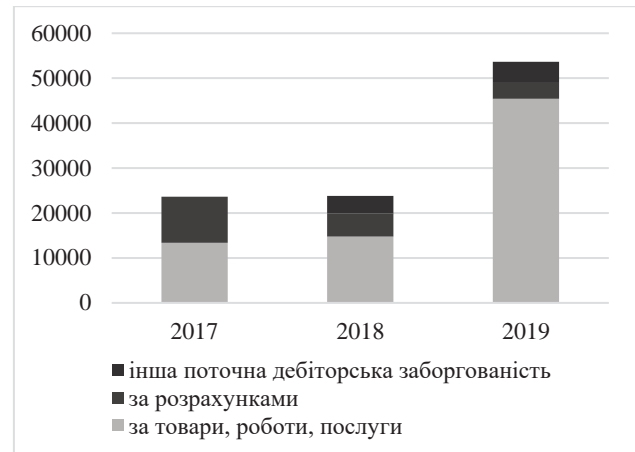

Рис. 1. Структура дебіторської заборгованості за статтями

Проведемо оцінку стану дебіторської заборгованості за допомогою наступних показників [7]:

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості:

$$K_o = \frac{N}{E^{ДЗ}} \quad (1)$$

де N – виручка від реалізації продукції;
 $E^{ДЗ}$ – середня величина дебіторської заборгованості.

Значення показника демонструє кількість оборотів дебіторської заборгованості, тобто скільки разів дебітори погасили свої зобов'язання перед підприємством.

Тривалість погашення дебіторської заборгованості (у днях):

$$I_d = \frac{360}{K_o} \quad (2)$$

Індикатор ефективності відносин із клієнтами, який показує, як довго останні погашають свої рахунки. Коефіцієнт дає уявлення про платіжну дисципліну покупців [8]. Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості [9]:

$$K_n = \frac{E^{ДЗ}}{N} \quad (3)$$

Показник застосовується для оцінки активності підприємства. Показує частку товарів реалізованих у кредит. Нормативне значення 0,038.

Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості:

$$K_{\text{ДКЗ}} = \frac{Дз}{Кз} \quad (4)$$

де Дз – дебіторська заборгованість;

Кз – кредиторська заборгованість (середня за аналізований період).

Характеризує здатність розраховуватися з кредиторами за рахунок дебіторської заборгованості. Оптимальним значенням показника є значення, яке приблизно дорівнює одиниці [10].

Результати проведених розрахунків представлені в табл. 4.

Таблиця 4. Коефіцієнти дебіторської заборгованості ПАТ «Комплексний Безлюдівський м'ясокомбінат»

Назва показника	Рік		
	2017	2018	2019
Оборотність ДЗ	7,27	6,7	5,46
Період погашення в днях	49,5	53,7	66
Коефіцієнт погашення ДЗ	0,138	0,149	0,183
Коефіцієнт співвідношення ДЗ та КЗ	0,41	0,34	0,74

В проаналізованому періоді коефіцієнт оборотності зменшувався, що свідчить про збільшення обсягу товарів, проданих в кредит. Можемо сказати, що це є негативною тенденцією, адже в 2017 та 2018 роках це не супроводжувалося загальним зростанням обсягів продажу. Також за цей час період погашення дебіторської заборгованості збільшувався. В 2017 році він становив 49 днів, в 2018 – 54 днів, а в 2019 – вже 66 днів. Можемо відмітити зростання коефіцієнта погашення дебіторської заборгованості, що являється також негативною тенденцією.

Значення коефіцієнта співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості є меншим від оптимального. Можемо побачити, що на кінець 2017 р. грошових коштів, які підприємство отримує від дебіторів, вистачить для того, щоб покрити лише 41 % його найбільш строкових зобов'язань. На кінець 2018 р. це значення зменшилося до 34 %. В 2019 можемо побачити, що коефіцієнт значно зріс, до 74 %. Це свідчить про те, що фінансова стійкість підприємства зростає.

Для більш ефективного управління дебіторською заборгованістю І.О. Бланк розробив політику, яка здійснюється за вісім етапів, таких як [11]:

- аналіз дебіторської заборгованості в попередньому періоді;
- вибір типу кредитної політики підприємства щодо покупців продукції;
- визначення можливої суми оборотного капіталу, що може бути інвестована в дебіторську заборгованість за товарним (комерційним) та споживчим кредитом;
- формування системи кредитних умов;

- формування стандартів оцінки покупців та диференціація умов кредиту, що надається;

- формування процедури інкасації дебіторської заборгованості;

- забезпечення використання на підприємстві сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості;

- побудова ефективних систем контролю за рухом та своєчасністю інкасації дебіторської заборгованості.

Лищенко О.Г. рекомендує використовувати модель управління дебіторською заборгованістю, яка включає наступні складові елементи [12]:

- статичний аналіз фінансової інформації щодо дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання, інтерпретація значень основних фінансових показників та коефіцієнтів, що використовуються для такого аналізу;

- динамічний (трендовий) аналіз та оцінка тенденцій розвитку ситуації із погашенням контрагентами дебіторської заборгованості;

- обґрунтування оптимального терміну надання відстрочки оплати рахунків покупцями;

- рефінансування дебіторської заборгованості підприємства (використання обліку векселів, факторингу та форфейтингу боргових вимог підприємства до третіх осіб для покриття поточної потреби у капіталі, застосування штрафних санкцій при простроченні платежу);

- контроль простроченої дебіторської заборгованості та попередження формування безнадійної заборгованості тощо.

Найбільш відомим інструментом інкасації дебіторської заборгованості є надання знижок за швидку оплату продукції. Підприємства використовують їх для прискорення повернення дебіторської заборгованості, однак роблять це без серйозних розрахунків, допускаючи при цьому помилки. Застосування знижок за швидку оплату доцільне лише постійним клієнтам при суворому дотриманні ними платіжної дисципліни за термінами та сумами. Нетрадиційним для національних підприємств, хоча і достатньо перспективним, є такий інструмент повернення дебіторської заборгованості, як факторинг — продаж дебіторської заборгованості. Це пояснюється високим ризиком неповернення дебіторської заборгованості в сучасних умовах, досить високими цінами на факторингові послуги, хоча і за кордоном ціни на подібні послуги вищі.

Підводячи підсумки, можемо сказати, що дебіторська заборгованість грає велику роль в ефективному функціонуванні підприємства. Її величина впливає на фінансову стійкість та платоспроможність підприємства. В роботі ми розглянули та провели аналіз стану дебіторської заборгованості на ПАТ «Комплексний Безлюдівський м'ясокомбінат».

З'ясовано, що управління дебіторською заборгованістю є містким комплексом, що вимагає ретельної розробки дій. Тому, на підприємстві виникає необхідність у створенні спеціальних підрозділів (чи хоча б однієї посади), що повинні бути сконцентровані

на питаннях розробки планів, методичного забезпечення, реалізації заходів та контролю за виникненням обсягів дебіторської заборгованості. Також для підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю на ПАТ «Комплексний Безлюдівський м'ясокомбінат» необхідно використовувати спеціально розроблені політики управління нею та застосовувати знижки за швидку оплату продукції, факторинг та інші види інкасації.

Список літератури

1. Бутинець Ф.Ф. *Історія розвитку бухгалтерського обліку: практичний посібник*. Житомир: ЖІТІ, 1999. 928 с.
2. Стоун Д. *Бухгалтерский учет и финансовый анализ*. М.: Сирин. 1998. 302 с.
3. Дубровська, С. В. Дослідження сутності поняття «дебіторська заборгованість». *Вісник Сумського державного університету*. 2009. № 2. С. 202-205.
4. Кужельний М.В. *Організація обліку: підручник*. К.: Центр учб. л-ри, 2010. 352 с.
5. Паянок Т., Савченко А. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за допомогою економіко-математичних методів. *Виклик часу*. 2017. № 3. С. 27–32.
6. Щадрина Г.В. *Экономический анализ*. Московская финансово-промышленная академия. М., 2005. 161 с.
7. Лысенко Д.В. *Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: учебник*. М.: ИНФРА-М, 2008. 320 с.
8. Савицька Г.В. *Економічний аналіз діяльності підприємства : навчальний посібник*. Київ : Знання, 2015. 662 с.
9. Гиляровская Л.Т. *Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: учебник*. М.: ТК Велби, изд-во Проспект, 2006г. 360 с.
10. Дубровська С. В. *Оцінка ефективності управління дебіторською заборгованістю підприємств вантажного автотранспорту*. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2011. № 36. С. 253-256.
11. Бланк И.А. *Финансовый менеджмент: Ученый курс*. 2-е изд., перераб. и доп. К.: Эльга, Ника-центр, 2004. 656 с.
12. Лищенко О.Г. *Управління дебіторською заборгованістю як фактором фінансової стійкості підприємства. Держава та регіони. Серія: Економіка і підприємництво*. 2010. №3. С. 84—89.

References (transliterated)

1. Butynets' F.F. *Istoriya rozvytku bukhgalters'koho obliku: praktychnyy posibnyk* [History of accounting development. practical guide]. Zhytomyr: ZhITI, 1999. 928 s. Tyutyunnyk Yu. M. *Finansovyy analiz: navch. posib. 2-he vyd., pererob. I dop. chast. I*. Poltava, 2014. 358 p.
2. Stoun D. *Bukhhalterskyi uchet y finansovyy analiz* [Accounting and financial analysis]. Moscow: Syryn. 1998. 302 p.
3. Dubrovs'ka, Ye. V. *Doslidzhennya sutnosti ponyattya «debitors'ka zaborhovanist'»* [Research of the essence of the concept of "receivables"]. *Visnyk Sums'koho derzhavnoho universytetu* [Bulletin of Sumy State University]. 2009. No 2. p. 202-205.
4. Kuzhel'nyy M.V. *Orhanizatsiya obliku: pidruchnyk* [Organization of accounting: textbook]. Kiev: Tsentr uchb. l-ry, 2010. 352 p.
5. Payanok T., Savchenko A. *Analiz debitors'koyi zaborhovanosti pidpryyemstva za dopomohoyu ekonomiko-matematychnykh metodiv* [Analysis of receivables of the enterprise using economic and mathematical methods]. *Vylyk chasu* [Challenge of time]. 2017. No 3. pp. 27–32.
6. Shchadryna H.V. *Ekonomicheskyy analiz* [Economic analysis]. Moskovskaya finansovo-promyshlenaya akademya. 2005. 161 p.
7. Lysenko D.V. *Kompleksnyy ekonomicheskyy analiz khozyaystvennoy deyatel'nosti: uchebnik* [Comprehensive economic analysis of economic activity: textbook]. Moscow: INFRA-M, 2008. 320 p.
8. Savyts'ka H.V. *Ekonomichnyy analiz diyal'nosti pidpryyemstva : navchal'nyy posibnyk* [Economic analysis of the enterprise: textbook]. Kiev: Znannya, 2015. 662 p.
9. Gilyarovskaya L.T. *Kompleksnyy ekonomicheskyy analiz khozyaystvennoy deyatel'nosti: uchebnik* [Comprehensive economic analysis of economic activity: textbook]. Moscow: TK Velbi, izd-vo Prospekt, 2006y. 360 p.
10. Dubrovs'ka Ye. V. *Otsinka efektyvnosti upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyuu pidpryyemstv vantazhnoho avtotransportu* [Estimation of efficiency of management of receivables of the enterprises of freight motor transport]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti* [Bulletin of Transport Economics and Industry]. 2011. No 36. pp. 253-256.
11. Blank I.A. *Finansovyy menedzhment* [Financial management]: Uchenyy kurs. 2-e izd., pererab. i dop. Kiev: El'ga, Nika-tsentr, 2004. 656 p.
12. Lyschenko O.H. *Upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyuu yak faktorom finansovoyi stiykosti pidpryyemstva* [Accounts receivable management as a factor of financial stability of the enterprise]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika i pidpryyemnystvo* [State and regions. Series: Economics and Entrepreneurship]. 2010. No3. pp. 84-89.

Надійшло (received) 04.02.2021

Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors

Бабенко Владислав Павлович (Бабенко Владислав Павлович, Babenko Vladyslav Pavlovych) – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», студент; м. Харків, Україна; e-mail: cheerfulbabenko@gmail.com

Клепикова Світлана Володимирівна (Клепикова Светлана Владимировна, Klepikova Svitlana Volodymyrivna) – кандидат економічних наук, старший викладач, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», старший викладач кафедри міжнародного бізнесу та фінансів, м. Харків, Україна; ORCID: 0000-0002-3218-943X; e-mail: klepikovasv75@gmail.com